№ 69
ოთხშაბათი, 29 მარტი, 1900 წ.

ბაზეთის ღირს:

თვე	მან.	კ.	თვე	მან.	კ.
12	10	—	6	6	—
11	9	50	5	5	50
10	8	75	4	4	75
9	8	—	3	3	50
8	7	25	2	2	75
7	6	50	1	1	50

ცალკე ნომერი—ერთი შაური

1877—1900

ივერია

№ 69
ათი, 29 მარტი, 1900 წ.

რედაქცია:
ნიკოლოოზის ქუჩა, 21.
ტფილისი.
ბაზეთის დასაბარებლად
და განცხადებათა დასაბეჭდად
უნდა მიმართონ რედაქციას და წერილ-კითხვ. გამოვრც. სიზოგადოების კანცელარიას
ფასი განცხადებისა:
ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე 16 კაპ., შეორეზედ—8 კაპ.

„ივერიის“ ტელეფონი № 227

„ივერიის“ ტელეფონი № 227

26 მარტს გარდაიცვალა თავ. კონსტანტინე ციციშვილის ქვრივი

კნ. ნინო გიორგის ასული ციციშვილისა,

დედა თომა ციციშვილისა. გარდაცვალებულის გვამს თავისს სადგომიდან (ავეტლის ქუჩა, № 17) ხუთშაბათს, 30 მარტს, დილის 9 საათზედ გასვენებენ კუკიის წმ. ნიკოლოოზის ეკლესიაში, საიდგანაც წირვისა და ანდერძის აგების შემდეგ წაასვენებენ სოფ. ხცისში (გორის მაზრა) საგვარეულო სამარხში დასაკრძალავად.

პანაშვიდები ყოველ დღე იქმნება გარდახდილი: დილის 12 სა და საღამოს 7 საათზედ. (2—87—1)

სახალხო სეირნობა

საქველმოქმედო ბაზრითურთ

„ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელის საზოგადოების სასარგებლოდ“. გარბრახანეა გაიმართოს მაისში. შემოწირულებათა წარმოგზავნა ამ ბაზრისათვის შეიძლება კნ. ოლგა თადეოზის ასულს ჭავჭავაძესთან, ნიკოლოოზის ქუჩა, № 21.

ოთხშაბათს, 29 მარტს,
ტფილისის „სოლბრანიის“ დარბაზში
დასტ ტკბილ სიმღერებს: ბალეგასა, ენოდელასა და ოქონას
(**გორის მაზრა**) დასარალეებულ მცხოვრებთა სასარგებლოდ
გამართება

კონცერტი.

მონაწილეობას მიიღებენ ტფილისის საუკეთესო მომღერალნი, დამკვრელნი და მკითხველნი არტისტნი.

ბილეთები იყიდება კრილოვის ქუჩაზედ, № 8, ხოლო კონცერტის საღამოს „სობრანიის“ დარბაზში. გამგე კონცერტისა კნ. სოფიო ვასილის ასული ამირეჯიბი.

დასაწყისი სწორედ საღამოს 8 საათზე. (2—უ.—2)

ტფილისის პერძო სამკურნალო

მკურნალის
მიხეილ ვედენეანიშვილისა
ავადმყოფებს იღებენ ყოველ დღე
ბერის დღეების გარდ
ა ლ ი ნ ი თ:
3. ი. ჯიბინაძე.—ბიდის სნეულებანი. 8—10 საათ.
ი. პ. ახალშენიშვილი, ბიდის სნეულებანი, 10—2—მდის და ნაშუადღევის 5—6 დის.
ბ. ბ. ბალალაშვილი—შინაგანი—9—10 საათ.
ნ. ტ. მულინი—ყურისა, ყელისა და ცხვირისა—11—12 საათ.
ა. ნ. შატილოვი—თვალისა 12—1 საათ.
ვ. ლ. მარიეეიჩი—12—1 საღამოტაქრო. სამშაბ. 3—4.
ი. დ. ბეგთაბეგოვი—სიფილისისა, ბიბლისა და სასშრდენი—1½—2 საათ.
ვ. ა. ბედევანიშვილი—ნერვებისა და წამლობა ელექტრონით—1—2 საათ.

ნაღამოთი:

დ. ა. ბედევანიშვილი—შინაგანი და ბავშვებისა—5—6 საათ.
ი. ნ. თუმანიშვილი—დედათა სნეულებანი—5—6 საათ.

სამკურნალოს აქვს საწოლი ოთახები და კაბინეტი ბაქტერიოლოგიურ და მიკროსკოპიულ გამოკვლევათათვის.

ფასი რჩევა-დარიგებისა 50 კაპ., **ნანარჩენი**—მორიგებენ.

ბ. ბ. ბალალ, ნიკოლოოზის ქუჩა, სახლი სანგინიდისა, № 21 (ბარანოვის ძველის ბინაზედ).

ტელეფონი № 274.
დირექტორი სამკურნალოსი **ვ. ა. ბედევანიშვილი**

პირველი პერძო სამკურნალო

ექიმის ნავასარდიანისა
(ეუბაში, ვორონცოვის ძველის პირდაპირ)
ავადმყოფთ იღებენ ექიმნი ყოველ დღე, ბერის დღეებს გარდა.
ბილოობით:
ბ. ა. ნავასარდიანი, 11—12 საათ. სადოსტაქრო, ვენერიული (სიფილისი) ბ საშინდეს ავადმყოფობანი.
ვ. ვ. ჩიბოლეანი. 9—10 საათ. სნეულებანი: თვალისა, შინაგანი **დანერ**ვებისა.
ზ. ი. ბაბანასიანი—დილის 11—12 ს. ქალთა და ბავშვთა სენით ავადმყოფებს
ა. ნ. შაპაკოვსკი. 12—1 ს. ყურისა, ყელისა და ცხვირის ავადმყოფობისა.
ა. ა. ბაბაკეტიანი 1—1½, საათ. შინაგანი და ბავშვებისა.

საღამოობით:

ა. ნ. შაპაკოვსკი. 6—7 საათ. ნერვებისა (ელექტროტერაპიისა) ვენერიულისა და კანის ავადმყოფობისა.
ბ. ა. ნავასარდიანი. 7½—8 საათ.
ვ. ვ. მაბეილაძე—ქიმიო-მიკროსკოპიული გამოკვლევანი.

რჩევა-დარიგებისა და რეცეპტების დაწერის ფასი ათი შაური; დარიბთათვის უფასოდ; ფასი კონსილიუმისა და ოპერაციებისათვის—მორიგებით.

ო. ტ. არეანიტაკი—11—1 ს. გაუკეთებს სახლში მსურველთ „მასსაჟს“, იუცრის ყვავილს ბ გამართავს საექიმო გეზნასტიკას ექიმების დანიშვნით.

დირექტორი სამკურნალოსი ექიმი
ბ მედიცინისა ნავასარდიანი.

Первая частная лѣчебница *Д-ра Навасардіана.*

Тифлисъ, противъ памяти. Воронцову (—1—Წ).

ᲛᲝᲗᲐᲕᲠᲝᲑᲘᲡ ᲒᲐᲜᲐᲪᲮᲐᲓᲒᲘᲡᲐᲜ

ᲔᲑᲝᲛᲐ: სამსახურის წელთა შესრულების გამო კოლეგური რეგისტრატორობა—მთავარ-მართველის კანცელარიის უმცროს მიწის-მზომველს ჩ ი ქ ო ვ ა ნ ს.

ᲤᲔᲚᲔᲢᲝᲜᲘ

ᲥᲣᲜᲗᲔᲢᲐ ᲛᲐᲠᲗᲔᲚᲘ.

(ერნესტო დიდეს ისტორიული მოთხრობა)

(შემდეგი *)

III

იქმნებოდა საღამოს რვა საათი. ტაკიის ფერი ღრუბლები შავად ჩამოწოლილიყო მარსენის სახლის გარშემო და მეტად ჩამოგბნელებინათ ირგვლივ მიდამო; სრული, სამარისებრივი სიჩუმე ჰსუფევდა სახლში, რომელსაც დრო-გამოშვებით ქარის შემძარწუნებელი წუილ-ბზუილი თუ დაარღვევდა. საშინელის ძალით დაჰბერდა ხოლმე, უზარ-მაზარ ხეების წვეროებს არხევდა და ყოველს დაბერვაზედ უკანასკნელს, გაბმბარს, გაყვითლებულს ფოთლებს ჭალეკდა და ირგვლივ მიდამოზედა ჰფენდა.

ამ დროს მდიდრულად მორთულს სასადილეში, რომელშიაც გაჩაღებულს ბუხარს სასიამოვნოდ გაჰკონდა გუგუნი, საუცხოოდ მოწყობილს სუფრას მოსხდომოდნენ ბარრა და ეოზეტტა; ქალს საშინელ მღელვარებისაგან ფერი მისდიოდ-მოსდიოდა, თუმცა-კი ყოველს ღონის ძიებასა ჰხმარობდა არ შეეშინებინა ბარრასათვის ეს მღელვარება და სცდილობდა თავის მამიხილავის ბაასით გაეფთო იგი; ბარრა ხმა მაღლა, მხიარულად იცინოდა და სტკბებოდა იმის იქ ყოფნით; მისი მკაცრი, ამპარტავნული სახის გამომეტყველება თანდათან ჰქრებოდა მხიარულების ზედ-გავლენით. ვახშამს ის იყო ათავებდნენ. პიერეტტა რაკი დარწმუნდა, რომ ახლა-კი მისი სამსახური საჭირო აღარ იყო, წყნარად გავიდა ოთახიდგან.

ბარრა ამ დროს გადაჰყუდებოდა მაგიდას და ელაპარაკებოდა ეოზეტტას მათს საერთო საქმეზედ იმ გვარის კილოთი, რომელითაც საზოგადოდ ლაპარაკობს ვექილი რომელისამე საქმის გამო, როდესაც მოგებას დარწმუნებულია.

ბალში მოისმა უცებ რაღაცა გამოურკვეველი ხმაურობა; იგი მოისმოდა ხეებში დამალულ ფიცარულიდგან, სადაც შუშა და ფიჩხი ინახებოდა.

ამ ხმაურობასთან ერთად, რომელიც ერთის ხნით ქარის საშინელი ზუილიც-კი დაყრუა, კედელთან აჩრდილსავით აკრული კაცი შეიძრა, განშორდა კედელს და ფიცარულისაკენ გაემართა; კარების ზღურბლთან ის უცებ შესდგა და ჩურჩულით წაიბუტბუტა.

— „ისინი“ ახლა-კი აღარ დაახანებენ! ადექით, ყმაწვილებო!

აქ გამობარუნდა და გადასდგა წინ რამდენიმე ნაბიჯ; უკან მოსდევდა ხუთი სხვა კაცი, რომელნიც იმისავით ჩუმად მიიპარებოდნენ; წუთს შემდეგ მარსენის სახლის წინ გამწკრივდნენ, სწორედ იმ ადგილს, სადაც ფანჯრიდგან გამონაკრთობი შუქი ლამპარისა არა სწვდებოდა. აქ ისინი გაჩერდნენ ხეებ-მოფარებულნი და რიღასაც მოლოდინში თვალებს არ აშორებდნენ სარდაფის კარებს, რომელიც იქვე გვერდზედ იყო.

უეცრად სარდაფის კარები აიხადა და შიგ გამოჩნდა ჯერ თავი, შემდეგ ხელები და ფეხები რაღაც არსებისა, რომელიც აჩრდილსავით ჩუმად მოძრაობდა; ბოლოს უცებ გასწორდა წელში, მაგრამ სწორედ ამ დროს იქვე მდგარი კაცები მისცვივდნენ და იმ დროს, როდესაც ერთნი ჰბოკავდნენ თოკით, მეორეებმა შეუბრალებლად ჩაჩარეს პირში უშველებელი ხელსახოცი. ყოველივე ეს თვალის დახამბამებაში მოხდა, ისე რომ შებოკილს მსგვერპლს ხმაც კი არ ამოუღია, კრინტიც-კი არ დაუძრავს.

— აზნაურო როლანდ დე-ბოლ�sევ, მე თქვენ გაპატიმრებთ,— მოისმა იმავ კაცის ხმა.

როლანდს ხმის ამოღება არ შეეძლო, მხოლოდ ანთებულს თვალებს საშინელს სიანჩხლით აბრიალებდა; ამის გარჩევას ირგვლივ ჩამოწოლილი სიბნელე უშლიდა პოლიციელთ, რომელთ ხელშიც ის ისე მოულოდნელად ჩავარდა. დერეფანის წინ, კიბის საფეხურებზედ მიგდებული თავ-განწირულებანი ხედავდა, როგორ დაიჭირეს და შეჭკრეს დანარჩენი ორი მისი ერთგული შუანი სარდაფიდგან ამოსვლის დროს.

პირველმა ორმა ვერც-კი მოასწრო განძარცვა, ისე იქმნენ შეკრულნი; მესამეს-კი ჯერ კიდევ არ ამოეყო თავი ზედან, რომ დაუყვირა:

— გამიგონეთ, მეგობრებო! ხომ წინათვე იყო გარდაწყვეტილი, რომ მე თავი-სუფალი დავრჩებოდი!

— მაგას დაჯერებთ თავი!—უბრძანა უფროსმა პოლიციელთ.—ამოდი რაღა, დიგვანახვე შენი საზიზღარი სახე, იუდავ!

და როცა მოდალატე ამოვიდა სარდაფიდან, იმან გადუგდო ერთი დასტა ქაღალდის ფული და თან დაურთო:

— აი შენი ფული. გირჩევ ახლავ დაიკარგო აქედგან და ეცადე, არას დროს შენი სახელი აღარ გავიგონოთ!

შემდეგ პოლიციელი მიუბრუნდა ხელმწიფე იმპერატორმა კეთილინება და უბოძა ვლადიმირის 4-ე ხარისხის ორდენი დეკანოზ სვიმონ ბენაშვილს 50 წლის სამსახურისათვის. ნება დაერთოთ ატარონ ბუხარის ვერცხლის მედალი კავკასიის მსროლელთა ბრიგადის გამგეობის უფროს მწერლებს ალექსი ოდიშარიას და ივანე თოდუას.

ᲔᲑᲝᲛᲐ ქუთაისის გუბერნიის სოფ. ძენკურის გლეხს ანტონ გ ა ბ რ ი ე ლ ი ძ ე ვერცხლის მედალი სამსახურისა და მთავრობის ერთგულობისათვის.

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲐᲛᲑᲐᲕᲘ

—

*** ტფილისში ჩამოსულა მოგზაური ჯონ მორისი. მორისს აზრადა აქვს თურმე დიდ-მარხვის უკანასკნელ კვირაში გამართოს ბუნდოვანი სურათები „ვეფხვის ტყაოსნიდგან“. სულ 27 სურათი ჰქონია მორისს. ეს სურათები საზღვარ-გარეთ არის თურმე დამზადებული.

*** მიწედ-მოქმედების მინისტრის რწმუნებულის ი. ს. მედვედევის განკარგულებით განსაკუთრებული კომისია იქმნა დანიშნული ტფილისის საბარეშუმო სადგურის სარეგზიზიოდ. კომისია უკვე შესდგომია რევიზიას.

*** ამ ცოტა ხანში კავკასიაში ჩამოვა იტალიელი მეცნიერი პასსილი. პასსილი სამეცნიერო აზრით მოგზაურობს.

*** უმაღლესმა მთავრობამ შეამდგომლობა აღძრა შინაგან საქმეთა სამინისტროს წინაშე იმის შესახებ, რომ ქ. სიღნაღს მიეცეს დახმარება 1.500 მან. 1901 წლიდამ 1903 წლამდე სიღნაღში მყოფ ჯარის საჯომების დასაქირავებლად.

*** აზრადა აქვთ გაფართოვონ სასოფლო-სამეურნეო კურსები კავკასიის სამოსწავლო ოლქის ზოგიერთ სასწავლებელში.

*** ოზურგეთში 20 მარტს ქალაქის ხმოსანთა არჩევნები მოხდა. დაწვრილებით ხვალ ვაცნობებთ ამ ამბავს მკითხველებს.

*** მიწად-მოქმედებისა და სახელმწიფო ქონებათა სამინისტროში სახელმწიფო მიწების ზედამხედველის 66 ახალი თანამდებობა დაუწესებიათ, ამათგან 18 უფროსი და 48 უმცროსი ზედამხედველი იქმნება. 10 უფროსი და 30 უმცროსი ზედამხედველი ამიერ-კავკასიაში იქმნება დანიშნული. ჯამაგირი ექმნებათ: უფროს ზედამხედველს 1,700 მანეთი, ხოლო უმცროსს 1,300 მ.

*** ტფილისის მომავალ საკომერციო სასწავლებელში სწავლა ამ წლის პირველ სექტემბრიდგან დაიწყება. სასწავლებლისთვის დაქირავებულია ენფიანჯიანცის სახლი, ნიკოლოზის მოედანზე. სასწავლებლის შენობას აკურთხებენ 30 აპრილს. მისაღები ეგზამენები აპრილის ოცდახუთში დაიწყება. ჯერ ჯერობით 200 თხოვნა მიღებული.

*** რადგანაც ადგომის დღესასწაულები აპრილში ადრე იწყება და მოსწავლეებს-კი არ შეუძლიანთ თავის ჯამაგირი ოც აპრილამდე მიაღწიონ, ამისთვის შუამდგომლობა იქმნა აღძრული, რომ მოსწავლეებს ჯამაგირი ათის აპრილამდე დაუგიჟდეთ. მთავრობას უნდა შეეწყობრებია ეს შუამდგომლობა, ასე რომ ჯამაგირი მოსწავლეებს 4 აპრილამდე დაურიგებათ.

*** იყალთო. რამდენიმე კაცმა გაბიბრახა ზეგანი წყნეთ-სანგაკ-სამეთასკელოს დასრსება, რასთვისაც ეკუთვნოდა ამ ადგილებს თბილისი თელავის მაზრის უფროსს. მაზრის უფროს ეს თხოვნა წარუდგენია ტფილისის საგუბერნიო მთავრობისთვის.

*** 26 მარტს, დღის 9 საათზე, ს. ნატანებიდან 62 კერსის მანძილზე მატარებელში დაკარგეს ერთმანეთის. რამდენიმე კაცი დაშავდა.

*** ცაგერი, (ლეჩხუმის მაზრა). სოფ. ცხეკერში 1882 წელს კარდიოტანილ იქმნა დაბა ლაილაშიდგან სასამართლოები. ცხეკერი ბუნებით შემკული ადგილია, დიდებული ჯალა, ერთის მხრივ ამ ჯალას ჩამოუვლის მდინარე „ცხენის წყალი“. მიწა ცხეკერში ძალიან ნოყიერია და ამისთვის მოსავალი—პური და სამანდი უფრო მეტი მოდის, ვიდრე ლეჩხუმის მაზრის სხვა სოფლებში. სასამართლოების კანონტანის შემდეგ გაამართა ფოსტა-ტელეგრაფის განყოფილება, აბერეული გლეხებმა დასრულეს ორ-კლასიანი სამინისტრო სკოლა, რომელისთვისაც ასეულს დადა ქვითარის სახლი, რაც საზოგადოებას ოთხი ათასი მანეთად დაუჯდა. წარსულ წელში მაზრის უფროსის შუამდგომლობით ამ სკოლაშიგე დასრულებულ იქმნა სკოლებო განყოფილება, ასე რომ ეს სასწავლებელი ერგს ნიადაგზედ იყო დაფუძნებული და მოსწავლეთა რიცხვი ორასს აღემატებოდა, მაგრამ სუფეფურად ამ წელს ეს სასწავლებელი დაიწყა უფაფადა, სწავლა, მართალია, არ შეჩერებულა და დროებით დაიქირავეს ერთი სახლი, მაგრამ ამ სახლში სწავლა დიდად გაჭირვებულია და ამედი არის მთავრობა შეშფოთებას აღმოუჩენს მცხოვრებლებს ახალის შენობის აგების საკითხში.

ᲥᲐᲚᲐᲥᲘᲡ ᲡᲐᲥᲠᲝᲜᲘᲙᲝ.

27 მარტი

კრება დაიწყო საღამოს 9 საათზედ. პირველად წაკითხულ იქმნა ამა წლის 20 მარტის საბჭოს დადგენილებათა ოქმი, რომელიც შეუცვლელად იქმნა დამტკიცებული.

ქალაქის მოურავმა გ. ევანგულოვმა აუწყა საბჭოს ხმოსანის დ. ზ. ყორღანოვის გარდაცვალების ამბავი. საბჭომ ფეხზე ადგომით პატივი სცა განსვენებულის ხსენებას.

შემდეგ საბჭომ მოისმინა ქალაქის გამგეობის დადგენილება იმის შესახებ, რომ ამ მომავალ დღესასწაულებისათვის გამგეობის მოხელეთ ჯილდოები მიეცეთ. სულ ამ საქმეს 12,832 მან. და 58 კაპ. დასჭირდება. საბჭომ მცირეოდენს კამათის შემდეგ დამტკიცა გამგეობის დადგენილება.

რამდენისამე უმნიშვნელო საგნის განხილვის შემდეგ გამგეობის წევრმა ბ-ნმა შესტაკოვმა წაიკითხა ამიერ-კავკასიის რკინის გზის გამგეობისაგან მიღებული ქალაქისადმი შესახებ, რომ ამ რკინის გზის უმაღალი ქონებანი დასაფასებელ გარდასახადისაგან განთავისუფლებულ იქმნნ. გამგეობას დაუდგენია განთავისუფლებულ იქმნას რკინის გზა ამ გადასახადისაგან და საბჭომაც შეიწყნარა ეს დადგენილება, მხოლოდ მცირე კამათი გამოიწვია დადგენილების იმ ნაწილმა, რომელიც ამავე ქონებაზედ დარჩენილ გადასახადს შეეხება. გამოირკვა, რომ ამ საქმის შესახებ ყველა საჭირო ცნობები არ არის შეკრებილი, ამიტომ საბჭომ დაადგინა ეს საქმე გადასდოს იმ დრომდე ვიდრე ყველა საჭირო ცნობები შეიკრიბებოდეს.

წაკითხულ იქმნა ტფილისის გუბერნატორის თანამდებობის აღმასრულებელის მოწერილობა პოლიციის შესანახ ხარჯის მომატების შესახებ. აქამდის ქალაქი იხდიდა ამ საქმისათვის 79,900 მან. ეხლა უმაღლესის მთავრობის გარდაწყვეტილებისამებრ ქალაქმა უნდა წელს გადასდოს 4020 მან. მეტი, მერმის 8040 მან. და ასე 1904 წლამდე; 5 წლის შემდეგ ქალაქი ვალდებული იქმნება იხადოს პოლიციის შესანახ ხარჯად 100,000 მანეთამდე ყოველ წელს. გამგეობა თავის მოხსენებაში ამბობს, რომ საბჭოს 1898 წ. დადგენილების თანახმად, გამგეობა, როგორც-კი ყველა ამ საქმისათვის საჭირო ცნობებს შეჰკრებს, შეამდგომლობას აღძრავს, რომ ქალაქი სრულიად განთავისუფლებულ იქმნას პოლიციის შესანახ ხარჯისაგანაო. ზოგიერთმა ხმოსნებმა შენიშნეს, აქამდის გამგეობას რომ ამ საქმისთვის ჯერ ოვანი ყურადღება მიექცია და შუამდგომლობა აღეძრა, შეიძლება ქალაქი განთავისუფლებულიყო ამ ხარჯისაგანაო. ქალაქის მოურავმა განმარტა, რომ ჯერ ყველა საჭირო ცნობა არა გვაქვს მიღებულიო.

საბჭომ შეიწყნარა გამგეობის დადგენილება 4020 მ. პოლიციის შესანახ ხარჯად გადადების შესახებ. ეს ფულები უნდა შეტანილ იქმნას ქალაქის ამ 1900 წლის დამატებით ხარჯთაღრიცხვაში.

ბოლოს საბჭო შეუდგა გამგეობის წევრის ბ-ნ არღუთინსკი-დოლგორუკოვისაგან შემუშავებულ ქალაქში ვაჭრობა-მაზრობის განსაწესრიგებლად სავალდებულო დადგენილებათა პროექტის განხილვას. საბჭომ განიხილა 17 მუხლი ამ დადგენილებათა და თითქმის ყველა შეუცვლელად დასტოვა.

კრება $10^1/_2$ საათზედ დასრულდა.

ᲡᲐᲛᲔᲣᲠᲜᲝᲛᲘ ᲑᲐᲜᲙᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲨᲘ ᲤᲚᲘᲡᲣᲠᲘ ᲙᲠᲔᲓᲘᲢᲘ

(დასასრული *)

კრებამ მოისმინა მოხსენება ბანკის საბჭოსი, მოგების განაწილების შესახებ. საანგარიშო 1899 წელს ბანკს წმინა მოგება დარჩენია 6,741 მან. 80 კაპ. ეს მოგება რომ გაუნაწილდეთ წევრებს, ყოველ ათს თუმანზედ 7 მან. 24 კაპ. შეხვედებათ, ანუ 7,24 %. საბჭო სთხოვს კრებას, რომ დივიდენდად 7,24%-ის ნაცვლად 5 ნახევარი გადაიდოს და დანარჩენი-კი სათადარიგო თანხას შეემატოსო. ამ მოხსენებამ ხანგრძლივი ლაპარაკი გამოიწვია. საკვირველიაო, ამბობდნენ ზოგნი, შარშან გვთხოვეს, რომ სათადარიგო თანხის სასარგებლოდ, წესდების მე 90 §-ის თანახმად, მოგების 10 % ზედ მეტს ნუ გადასდებთო, წრეულს-კი გვთხოვენ,—მეტი გადადებთო.

*) იხ. „ივერია“ № 68.

— პოლიციაში ვემსახურები, მიქალაქე-მმართველო, და ფრიად საყურადღებო ცნობების შესაბამებლად ვარ გამოგზავნილი.

— მერე, რა უნდა შემატყობინოთ?

მაგრამ რადგან ახლად მოსული თითქოს ვერა ჰპადავდა ლაპარაკს, ბარრამ დაუმატა ბრძანებით და თანანშნა ეოზეტტა, რომელსაც სახელზედ აშკარად დასტყობოდა საშინელი შეშფოთება და გაკვირვება:

— შეგიძლიანთ ილაპარაკოთ ქ-ნ მარსენთან.

პოლიციელმა პატივისცემით მოიხარა თავი, თითქოს ბოდიში იხდიდა ყოყმანისათვის და ამასთანავე თავიდგან იცილებდა პასუხის გებას, იმ მძიმე და საყურადღებო ცნობების ძალა-უნებურად უცხო ადამიანის თანდასწრებით შეტყობინებისთვის.

შემდეგ მტკიცედ დაიწყო:

ქ-ნი მარსენი, კანონის წინაალმდეგ აძლევდა თავ-შესაფარს თავისს სახლში გაქცეულსა და გარდახვეწილს, რომელიც ეს არის ეხლა შევიპყარ.

ამ ფორმალურ ბრალის დებაზედ, რომელიც, რასაკვირველია, რაიმე უბედურებას მოასწავებდა, ეოზეტტას უნებურად საშინელი, გულ-შემზარავი კივილი აღმოხდა გულიდგან. ბარრამ სცადა დაემშვიდებინა იგი მეგობრულის ხელის გაქნევით და თან განაგრძო გამოკითხვა.

— დაბატიმრეთ იმისდა მიუხედავად, რომ ჩემგან არა გქონდათ ნაბრძანები?

— უფროსებისაგან მქონდა ნაბრძანები მისი დაპატიმრება.

— შეტყობილი გაქვთ მაგ კაცის ვინაობა?

— როგორ არა—აზნაური როლანდ დე-ბოლლიეკრია!

— როგორ, „უნინარი“? შეჰყვარა გაოცებულმა ბარრამ: დარწმუნებული ხართ, რომ არა სცდებით?

— შეხედეთ ქ-ნს მარსენს, მოქალაქე ბარრა, და დარწმუნდებით, რომ არა ვცდეთ!

ბარრა უნებურად მობრუნდა და როცა შეხედა ეოზეტტას გაფითრებულს სახეს, გაშტერებულმა ამის თქმა-ღა მოახერხა:

— მაშ ეს კაცი მართალს ამბობს?

გაჩუმებული ქალი ხმას არ იღებდა. მაშინ პოლიციელი მიუბრუნდა თაკის მხრივ ქალს:

— სჯობს ყოველშივე გამოტყდეთ, მოქალაქეს; თქვენს სიჩუმით ვერას გახდებით, რადგან დანარჩენმა შეთქმულებმა უკვე ყოველივე შეგვატყობინეს.

— სტყუთან!—შეჰყვირა ქალმა, მეეამტკიცებ, რომ ბელლიეკრს არა უთქვამს-რა!

— სულ ერთი არ არის, იმან გვითხრა, თუ სხვამ, საქმე ის არის, რომ თქვენი შეთქმულობა დაფარულია გვაქვს გაგებული.

— მერე და რა გაქვთ გაგებული? მოუთმენლად გააწყვეტინა ბარრამ.

— ჩვენ შევიტყეთ, რომ თქვენ მახეში გაგაბეს, მოქალაქე-მართველო. «ულინარს» ჰქონდა განზრახული თქვენი დატყვევება აქედგან რომ გამოხვიდოდით, ან კიდევ უფრო ადრე; ამისთვის შეითქვა სამი მუანი, რომელნიც პარიეში ფრუქტიდორის შემდეგ იმალებოდნენ საბენდნეროდ, ერთმა მათგანმა დღეს ამ შეთქმულობის ამბავი აცნობა ქალაქ შარანტონის მერს, რომელმაც თავის მხრივ საჩქაროდ აფრინა კაცი პოლიციის მინისტრთან; მინისტრი დაუყოვნებლივ გამოემგზავრა დირექტორის სატახტო ქალაქში, მაგრამ, სამწუხაროდ, იქ აღარ ფდებოდნ; უკვე წამოსულიყავით აქ. ამის გამო საჩქაროდ გამომგზავნა თქვენთან თავ-დახურულის ეტლი, გამომატანა თან ცხენოსანი რაზმი და სასტიკად მიბრძანა მიმეღო ყოველივე საშუალება თქვენდა გადასარჩენად. საბედნიეროდ, დროზედ მოვუსწარ, თითქმის წინაალმდეგობის გაუწევლად შევიპყარ შეთქმულნი და ამ გვარად აგაცილეთ თავიდგან საშინელი განსაცდელი.

ბარრამ ყოველივე ეს გააოგაარის სიმშვიდით მოისმინა.

— ისინი სასტიკად დაისჯებიან კანონის ძალით,—წარმოსთქვა ბოლოს: უბრძანეთ ტამპლში დაამწყვდიონ დამნაშავენი. ხვალ-კი მოხსენებას წარვადგენ დირექტორიაში მაგ საქმის შესახებ. ბელლიეკრი დამნაშავეა და ღირსი ყოველის სისასტიკისა.

და იმ მოძრაობაზედ, რომელიც მოჰყვა ამ სიტყვებს, გამოგზავნილი მიეხედა, რომ ახლა-კი შეიძლება წასვლაო. მაგრამ სწორედ ამ დროს საშინლად აღელვებული, თვალებ-ამღვრეული ეოზეტტა მივარდა ბარრას და სასოწარკვეთილებით სავსე ხმით წაჩურჩულა:

— არა, მაგ კაცს სიკვდილს ვერ გაღაუწყვეტთ, ვიდრე მე არ მომისმენთ.

ისეთი მღელვარება და თავგანწირულება ეტყობოდა მისს ხმას, სახეს, მოძრაობას, რომ ბარრა, რომელსაც წუთს წინათ კანონიერად სურდა მოქცეულიყო, მოლბა.

— თქვენა ჭფიქრობთ იმის დაცვას?—ჰკითხა მან.

— თუ იმისი დანაშაული მეფის ერთგულებაა მხოლოდ, არ შეგიძლიანთ ის დასაჯოთ ისე, რომ იმასთან ერთად მეც არ დამსაჯოთ.

კიდევ უნდოდა განეგრძო, მაგრამ ამ დროს ბარრამ გააწყვეტინა და თ. ვ. ს. მიქალაძე. მართალია, შარშან გთხოვდით 10%-ზედ მეტს ნუ გადასდებთო, წრეულს გთხოვთ, რომ მეტი გადასდოთ. ამას თავისი მიზეზები აქვს. ჩვენი საზოგადოება სულ ოთხი წელიწადია არსებობს. პირველს წელიწადს მოგება არა გვქონია, მეორე წლის მოგება თქვენ მთლად სათადარიგო თანხას შესწირეთ. წარსულს წელს კი, მესამე წელიწადს საზოგადოების არსებობისას, ჩვენ ადარ გვინდოდა უფიდენდოთ დაგვეტოვებინა წევრები, რომელთაც სამის წლის განმავლობაში არა მიეღოთ-რა, და ამიტომ გთხოვდით, 10-ზედ მეტს ნუ გმდასდებთ სათადარიგო თანხისათვისაო. წრეულს-კი გთხოვთ 5 ნახევარი % დივიდენდათ მიიღოთ და დანარჩენ ფულით გააძლიეროთ და გაალონიერთ სათადარიგო თანხა. ჩვენის ბანკის სათადარიგო თანხის გაძლიერება ეხოლოდ მოგებიდგან გადადებულის ფულით შეიძლება, ხოლო სათადარიგო თანხის სიძლიერე და ღონიერება-კი შემდეგში იმ სარგებელის რაოდენობას შემაკრებს, რომელსაც ეხლა ბანკი ფულის მსესხებელთ აძლევენებს.

ბ. შახბუდაგიანცი. ტფილისის საურთიერთო კუდიტის ბანკმა $7^1/_2$ % დაურიგა დივიდენდად.

თ. ვ. ს. მიქალაძე. ჩვენი ბანკი სულ 4 წელიწადია არსებობს და $5^1/_2$ % გაძლევთ დივიდენდად, ტფილისის საურთიერთო კრედიტის ბანკი-კი 28 წელიწადია არსებობს. ამდენის ხნის შემდეგ შეიძლება ჩვენ უფრო მეტის დივიდენდის ძლევა შევიძლოთ.

თ. ი. ბ. ჭუკუნაძე. ცოტა არ იყოს უსამართლობად მიმაჩნია, რომ ეხლანდელი წევრი სესხად აღებულ ფულის სარგებელში იმაზე მეტს იხდის, რაც ფულის ბირჟის კვალობაზე ღღეს შესაძლებელია. ამ მეტის სარგებლის გარდახდის გამო მოგება დარჩენილი და ამ მოგებით გსურთ იქცე ადგილ-პოლიციელს მიუბრუნდა:

— წადით და ეზოში მოუცადეთ ჩემს ბრძანებას!

პოლიციელი გავიდა. ბარრა და ეოზეტტა მარტონი დარჩნენ.

— ამიხსენით ახლა ყველაფერი,—წუნარად წარმოსთქვა ბარრამ და ამ სიტყვებით თავისს უწინდელს ადგილზედ ჩამოჯდა, დაიკრიბა გულს ხელი და თავი სავარძლის ზურგს მიაყრდნო; მიმა სახეს კვლავ მკაცრი, გამოუკვეველი გამომეტყველება მიიღო და ზედ აღარავითარი მღელვარება ადარ ეტყობოდა.

— დავიმახსოვრე თქვენი წყრომა და მზადა ვარ კიდეც სასჯელი ხმა ამოუღებლივ, უსიტყვოდ ავიტანო,—დაიწყო ეოზეტტამ.

— მაშ, ეს სულ მართალი ყოფილა! მაშ თქვენ დამიგეთ ეს მახე და ამით გადამიხადეთ ჩემი გულწრფელის ნებობისა და საყვარულის სამაგიერო. შეუერთდით ჩემს მტრებს სწორედ მაშინ, როდესაც ისინი ჩემს მოკვლას აპირებდნენ.

— არა, წაიჩურჩულა ეოზეტტამ:

— შეთქმულება თქვენის თავისუფლების წინაალმდეგ იყო და არა თქვენის სიცოცხლისა. ჩვენ გვსურდა მიგვეღო თქვენგან ზოგიერთი ბრძანება, რომელთ ძალითაც მეფის კვლავ თავისს სამეფოში დაბრუნება შესაძლებელი იქმნებოდა!

სათადარიგო თანხა გაადლიეროთ, რომელიც რამდენისამე წლის შემდეგ სულ სხვა წევრს გამოადგება. ამას ჰქვიან სხვისის ხელით ნარის გლეჯა.

ბ. ᲙᲝᲑᲔᲚᲘᲫᲔ. ჩემის აზრით, სრულიად საკმარისია, რომ სათადარიგო თანხის გასაძლიერებლად 10 %-ი გადაიდოს მოგებისა.

თ. Გ. ᲚᲘ. მიქელაძე. კვლავ სათადარიგო თანხის მნიშვნელობის გამო ლაპარაკობს. მან სთქვა, რომ ყველგან ამასა სცდილობენ, რომ სათადარიგო თანხა გაადლიერონ და ძირის თანხის რაოდენობის ერთ მესამედამდე მაინც აიყვანონ. თუმცა ჩვენი მომდები კომიტეტი დიდის გამორჩევით იღებს წევრებს, მაინც ჩვენის ბანკის ძირის ანუ სამოქმედო თანხამ 80,336 მან. აიწია. სათადარიგო თანხა აი ამ ფულის ერთს მესამედს მაინც უნდა შეადგენდეს. ჩვენს ბანკში წევრად იმ აზრით არავინ ეწერება, რომ თავისი საწევრო ფული ასარგებლოს და ამ სარგებელს დაახარბდეს. თითოეულს წევრს 250 მანეთზედ მეტი არ შემოაქვს და აქ სიხარბე სარგებლისა საგულისხმებელი არ არის. ეხლა რომ 5½%-ი იკმაროდ დივიდენდად და დანარჩენი სათადარიგო თანხის სასარგებლოდ გადასდოთ, ამითი თითოეულს წევრს ყოველ ათ თუმან საწევრო ფულის დივიდენდზედ 1 მან. 74 კაპ. დააკლდება, რაც სახარბიელოს არას შეადგენს, ხოლო სათადარიგო თანხის გაძლიერება-კი ყოველად საჭიროა, რადგან იგია ჩვენი ღონე. თუ ვინიცობაა ზარალი რამ მოგვიხდა შემდეგში, ეს ზარალი ᲯᲔᲠ მოგებამ უნდა დაჰფარის. მერე, თუ მან არ იკმარა, სათადარიგო თანხამ და ბოლოს—ᲯᲝᲜᲘᲗᲔᲑᲘᲗ უნდა გავიკრათ ხელი ზარალის დასაფარავად.

ბ. Დ. ᲟᲣᲠᲣᲚᲘ. ჩვენის ბანკის აწინდელი მდგომარეობა ვალდებულ გვყოფს, რომ სათადარიგო თანხის გასაძლიერებლად მოგებიდგან 10%-ზედ მეტი გადავდოთ.

-- როგორ, თქვენ, რომელიც მე საკმაოდ კარგად მიცნობთ, თქვენცა გქონდათ იმედი, რომ ისე გამომგლეჯდით მაგგვარს პრძანებას, თუ არ უწყალო, შეუბრალებელის ტანᲯვით სავსე ძალდატანებით? შეთქმულთ უნდა მიეღოთ მხედველობაში ის ᲒᲐᲛᲘ ᲮᲔᲕᲔᲒᲘ, თუ უარს ვიტყოდი მაგაზედ ხელის მოწერას. აბა დაეკიცდით, როგორ მომექცეოდნენ ამ შემთხვევაში? ახლა-კი, კმარა! ნუ სცდილობთ დანაშაულის გაკარწყლებას! მე ვიცი, რაშიაც არიან ისინი დამნაშავენი და სრული ნება მაქვს ვიფიქროთ, რომ ჩემი სიკვდილი წინ და წინვე იყო გარდაწყვეტილი!

— მე კი ვამტკიცებ წინაალმდეგს! —მხნედ შეჰყვირა ეოზეტტამ: მე თკით მოვთხოვე და ისინიც დამპირდნენ, რომ თქვენ არავითარს ვნებას ა მოგაყენებენ!

— სჩანს, პირიქით, მე, უნდა გადგიხადოთ მადლობა,—დაცინვით გაწყვეტინა ბარრამ. არ დავივიწყებ ამას და თქვენი კეთილი განზრახვა ახდეველობაში იქმნება მიღებული. მაგრამ ყოველივე ეს მაინც კიდევ არ უსმუბუქებს დანაშაულს თქვენს თანაზიართ. იმითი დანაშაული ის-კი არ არის, რომ ჩემს წინა აღმდეგ შეითქმნენ, არამედ ისა, რომ რესპუბლიკის დამხობა სურდათ.

— ოჰ. ი. ᲒᲐ. ᲫᲮᲕᲘᲩᲐᲫᲔ. მე წინაალმდეგი არა ვარ, რომ მთელი მოგება სათადარიგო თანხის სამატად გადაიდოს. მაგრამ ნუ დაივიწყებთ, რომ სულხი რაც შეიძლება გადვიღებულ და გაიაფებულ უნდა იქმნას. საურთიერთო კრედიტის დედა-აზრი ის არის, რომ რაც შეიძლება ამისთანა დაწესებულების წევრმა ნასესხს ფულში ნაკლები სარგებელი აძლიოს, კიდეც მიტომ არიან წევრნი ერთმანეთის თავდებნი. სათადარიგო თანხას სამატად 10%-ის გადადება საეჭვდებულოა, თვით წესდებით დადგენილია, იმატებს თუ არა სათადარიგო თანხა იქამდე, რომ ძირის თანხის რაოდენობის ¼-დი შეადგინოს, ამ ვალდებულებას კანონი გვაკილებს. გთხოვთ ოქმში ჩასწეროთ, რომ წინადადება შემომაქვს, დივიდენი სრულიად მოისპოს, ხოლო მაშინ ᲐᲛᲘᲡ მოგვითხოვ, რომ სესხად გატანილს ფულში რაც შესაძლოა ცოტა სარგებელი ახდევინონ წევრს.

კრებამ კენჭის ყრით 23 ხმის უმეტესობით 22-ის წინააღმდეგ გადასწყვიტა გადაიდოს სათადარიგო თანხის სასარგებლოდ მოგებიდგან მხოლოდ 10%-ი და ამ გვარად ბანკის საბჭოს წინადადება არ შეიწყნარა.

ამის შემდეგ კრებას მოახსენდა გამგეობის წინადადება იმის შესახებ, რომ ბანკის წესდების მე-17 §-ი შეიცვალოს და ბანკს უფლება მიეცეს უძრავ სასოფლო-სამეურნეო მამულების გირაოზედ solo-ვექსილებით (ერთის კაცის მიერ ხელ-მოწერილი) სესხი აძლიოს წევრთ თორმეტის თვის ვადითაო.

კრებამ, მცირეოდენ კამათის შემდეგ, დაადგინა მიანდოს გამგეობას ᲯᲔᲠᲝᲕᲐᲜᲘ შუამდგომლობა აღძრას მთავრობის წინაშე, რომ მე-17 § ი წესდებისა შეცვლილ იქმნას და ბანკს უფლება მიეცეს სასოფლო სამეურნეო მამულების გირაოზედ solo ვექსილებით სესხი გასცეს ხოლმე. ამას თავ. ი. გ. ᲒᲐᲛᲘᲡᲐᲮᲣᲚᲘ

— მერე და ისინი ᲮᲛᲐ თავისს თავს იკავდნენ; რესპუბლიკამ განა იმათ სასᲯᲔᲚᲘ არ გადაᲬᲧᲕᲔᲢᲐᲓ?

— ეგ იმისთვის, რომ დიდი ხანია რაც ეგენი და მაგათი მსგავსნი მარტო იმის დაში არიან, როგორმედ ირითმე დაამხონ რესპუბლიკა. ბანაური ბელლიეერი ყველაზედ სამში მტერია ჩვენი. პროვანსში, ვანდეიაში, პარიეში, ერთის სიტყვით, ყველგან, სადაც კი შეთქმულება აღმოჩენილა, მაგისი ხელია გარეული. მე არ მიკვირს მაგისი თავზედ ხელაღებული ცდა თავისის დასის გასამარᲯვებლად, ეხე იგი როიალისტებისა, რომელიც საკმაოდ ძლიერს დამრკოლებს წარმოადგენს რესპუბლიკისთვის. არა, მე მხოლოდ მიკვირს თქვენი ამ შეთქმულებაში მონაწილეობის მიღება; არ ვიცოდი, თუ მეუს მომბრე იყავით.

— ბანაური როლანდ დე-ბელლიერი ჩემი სატრფოა! —ᲐᲛᲐᲧᲐᲓ მიუგო ეოზეტტამ.

— თქვენი სატრფო? შეჰყვირა ბრაზ-მორეულმა ბარრამ. მე კი სულელი ვერ მიმხვდარიყავ იმ ᲧᲣᲠᲐ დღეების მიზეზს, რომელსაც უᲬᲕᲔᲓᲜᲝᲗ ᲘᲛᲘᲡ! არა, მე სწორედ ტუტუᲠᲘ ვარ და სხვა არაფერი! მაშ თქვენი სატრფოა? აი ეგ სიტყვები-კი ნამდვილად სიკვდილით დასᲯᲐᲡ უᲬᲧᲔᲢᲔ წინადაᲬᲘᲜᲔᲑᲘᲡᲔ!..

(დასასრული იქნება)

ᲛᲔᲓᲐᲒᲠᲔᲣᲚᲘᲗᲐ ᲡᲐᲧᲣᲠᲐᲓᲦᲔᲑᲘᲗ.

კაკეთიის საბრეშუმო სადგურის მიერ შემოწმებულს აბრეშუმის ბარნის ეარტეულ სამ-ნაირი ბანდეროლი: 1) თეთრი ფერისა და წითელი დაჭის ბუნდოვანი ზედ წარწერით: „ᲪᲚᲔᲚᲘᲣᲚᲐᲠᲘᲣᲚᲘ“ (უბერრინა), რომელიც ნამსაკუნ, რომ ამ და ამ ფაბრიკის ბარნა ამ კოლოფში ს

ხეთ გორელებს: კაცო, თქვენც ხელები გაიძარიეთ, ნინბები მოუსვით და უფლიც გიშველითო; ისეთის თვალით შემოგხედავენ და ლოცვა-კურთხევით მოგიხსენიებენ, რომ თავ-ბედს დაიწყევლით...

ამ ცოტა ხნის წინად გაუმართლდათ გორელებს ვედრება და მოვიდა გორში კომისია მტკვრისა და ლიახვის ფრთების შესაკვეცად. მოვიდა კომისია და გორი გამხიარულდა, გვიშველო. ეს სიხარული მით უმეტესი იყო, რომ საქმეს სხვა აკეთებდა და არა თვით გორი. მერე? მერე ისა, რომ კომისიამ „სცნო საპიროდ“ ამ ადგილების გამაგრება და წავიდა. აქ გორამ ყურები ჩამოჰყარა და ისევ დარდს მიეტა. რომ ამ ადგილების გამაგრება „საპიროა“, ამას ხომ ყველა გორელიცა ჭვრძნობდა და ჭვრძნობს უკომისიოდაც. საკმარისია განა მარტო „საპიროდ ცნობა“? არა. კომისია კიდეც შუადგომლობს, ვის წინაშეც ჯერ არა, რომ გაამაგრონ ეს ადგილები, მაგრამ „სანამ პეტრე მოვიდოდა, პავლეს ტყავი გაეძრესო“, უთქვამთ ძველებს. ვიდრე ეს შუამდგომლობა შეწყნარებულ იქმნება, გორში აღარც ერთი სახლი, აღარც ბაღი (უმისოდაც განადგურებული), აღარც ხიდი იქმნება და შემდეგ სახნავ მამულებისთვის-ღა თუ გამაგრდება ეს ადგილები, თორემ ქალაქი ხომ აღარ იქნება. არ შეიძლება, რომ თვით გორმა ითავოს რამე თავისის თავის დასაცველად? როგორ იქნება, უფალი გაჯავრდება. ეი ამ საათშიაც ისეთი ადიდებულია მტკვარიცა და ლიახვიც, რომ გორელებს შიშით ფერი მისდით და მოსდით, მაგრამ მაინც გულ-ხელ დაკრეფილები სდგანან წყლის პირს და უცქერიან... ძლიერ ცუდს მდგომარეობაშია ნამეტნავად სასულიერო სასწავლებელი. წყალი მეტად ახლო მოვიდა და ლამის 50,000 მანეთად დამჯდარი შენობა ძირს დასცეს. გორელები მაინც უცქერიან და უცქერიან განრისხებულს მდინარეებს და ღმერთს ევედრებიან, რომ მალე იქმნას შეწყნარებული აღძრული შუამდგომლობაო...

ბასილ

უცხოეთი

ინგლის-ტრანსვაალის ᲝᲛᲘ.

ბურებმა ერთხელ კიდევ დასდონეს და დასაძარეს ინგლიზელები. არც ერთი გამარჯვება ფელდმარშალის რობერტსისა არ შეეძლება ტრანსვაალის ჯარის უკანასკნელ გამარჯვებას ბლუმფონტენის მახლობლად. რობერტსმა 40 ათასი კაცით ძლივ-ძლივობით დამორჩილა კრონიე, რომელსაც სულ 3 ათასი კაცი ჰყვანდა, ბურებმა კი მცირე რაზმით იმდენი მოახერხეს, რომ რობერტსს აქვე ბლუმფონტენთან თერთმეტი ზარბაზანი წაართვეს და სულ ცოტა 1000 კაცამდე ტყვედ წაიყვანეს. ეჭვი არ არის, ეს გამარჯვება ბურებს ერთიანად ალაფრთოვანებს და თავისუფლებისათვის ბრძოლაში მეტ სიმტკიცესა და მხნეობას შესძენს. რაგორც თვით ინგლისურიც აღიარებენ, რობერტსი, ერთის თვის შესვენების შემდეგ, ის თუ ახერხებდა კრუგერსტატსა და ტრანსვაალისკენ წასვლას, რომ ბურებმა ისეთი დიდ ლაჯეენეს. ესლა, იმიტომ კაზეთეთის სიტყვით, რობერტსი ჯერ კიდევ კარგა ხანს ვერ მოიტიდის ჩრდილოეთისაკენ წასასვლელად, რადგანაც თვით ორანჟეს რესპუბლიკაშიც ბეერი საქმე აღმოუჩნდა. ბურებმა სამხრეთიდანაც-კი მოუარეს ინგლისელებს და რობერტსს ესლა ამის შიში აქვს, ეზი არ შემოგრნო.

ᲐᲤᲠᲘᲙᲘᲡ ᲨᲔᲛᲝᲬᲛᲔᲣᲚᲘ ᲨᲔᲢᲐᲢᲔᲑᲘ.

მოახლოვდა პრეზიდენტის არჩევის დრო და კიდევ დაიწყო შტატებში ჩვეულებრივი ზოგრობა და მეთქმა-მოთქმა. დემოკრატიული დასი უმთავრესს კანდიდატად პრეზიდენტის თანამდებობაზედ ბრიანს ასახელებს, მაგრამ ერთი ნაწილი ამ დასისა გმაყოფილი არ არის ბრიანით და სხვა კანდიდატს ეძებენს. დიდად არის თურქა მოწადინებული პრეზიდენტობას წინანდელი პრეზიდენტი შეერთებულ შტატებისა კლევლენდი. რესპუბლიკანელებმაც წამოაყენეს თურმე თოვიანთი კანდიდატი: კარრისონი, ეგრეთვე ეოფიდი პრეზიდენტი რესპუბლიკისა. კარრისონის ეკვე დაიწყო თურმე ქადაგებნი საჯაროდ და სიტყვების წარმოთქმა. კეზეთების სიტყვით ძნელი გადასწყვეტია, ამ სამ კანდიდატში რომელს გაუღიმებს ბედი და რომელი ეღირსება პრეზიდენტობას.

ᲘᲐᲞᲝᲜᲘᲐ. როგორც უკანასკნელ ადწერიდგანა სჩანს, 1898 წელს იაპონიაში სულ 45,193,605 მცხოვრები ეოფიდა. წინა წელთან შედარებით იაპონიას 1,960,020 კაცი მოემატა. თუ მცხოვრებთა რიცხვს ასე ამატა შემდეგშიაც ოცის წლის შემდეგ იაპონიაში 100 მილიონი მცხოვრები იქმნება.

ᲟᲣᲠᲜᲐᲚ-ᲒᲐᲖᲔᲗᲘᲡᲗᲕᲘᲡ

(ამოკრებილი ამბები)

როგორც ვუწყით, საპონს ქარხანაში ამზადებენ. ეხლა-კი მთელი მადნები აღმოუჩენიათ ბუნებრივ საპონსა, რომელიც ქარხანაში მომზადებულ საპონს არაფრით არ ჩამოუვარდება თურმე. ასეთი მადნები აღმოუჩენიათ შეერთებულ შტატებში—ერთი ნევადში, მეორე დაკოტში და მესამე კალიფორნიაში ფ ამას გარდა აშროფტსაც ინგლისის კოლუმბიაში. ეს ბუნებრივი საპონი თიხასა ჰგავს. ამ თიხას კარგად ახმობენ, შემდეგ ნაბრებადა სჭრიან და ჰხმარობენ.

* * *

პარიეის უნივერსიტეტში მრავალი უცხოქვეყნელი სწავლობს. შარშან, მაგალითად, მარტო სამეცნიერო ფაკულტეტზედ 570 უცხო-ქვეყნელი ითვლებოდა, აქედგან 180 კაცი რუსეთიდგან იყო. უმრავლესობას ქალები შეადგენენ. სახელდობრ 129 რუსეთის ქვეშევრდომი ქალი ითვლებოდა შარშან სამეცნიერო ფაკულტეტზედ.

დეპეშა

(რუსეთის დეპეშათა საგენტოსაგან)

24 მარტი

ᲑᲔᲠᲚᲘᲜᲘ. იმპერატორი ფრანციოსები დაჰპირდა გერმანიის იმპერატორს, რომ 22 აპრილისათვის ბერლინში მოვალ კრონპრინცის სრულ წლოვანების შესრულების გამო 23 აპრილს განზრახულ დღესასწაულზედ დასასწრებლადაო.

ᲕᲐᲠᲨᲐᲕᲘᲡ. ინგლისელებმა გუშინ სროლა დაუწყეს რკინის გზის სადგურის ფორტინსტრიმს, რომელიც ბურებს ეჭირათ. ხოლო შემდეგ, როდესაც სადგურზედ წითელის ჯვრის დროშა აღმართეს, ინგლისელებმა დაუყოვნებლივ მოსპეს სროლაო.

ᲕᲐᲨᲘᲜᲒᲢᲝᲜᲘ. გუშინ დიდ ოპერის თეატრში ყრილობა მოხდა ბურების სასარგებლოდ. დაესწრო მრავალი სენატორი, პალატის წევრი და სხვა წარჩინებულნი. მიღებული იქმნა რეზოლიუცია, რომელშიაც ბურების მიმართ თანაგრძნობაა გამოცხადებული.

ᲚᲝᲜᲓᲝᲜᲘ. „Times“-ს ბლუმფონტენიდგან ატყობინებენ, რომ როდესაც გატეკრი რედერსბურგში მივიდა, იქ ბურები დახვდნენო. ბურებს უკვე დაეპირათ რედერსბურგი, ამიტომ გატეკრი ბრძოლას აერიდა და ბეტულიანაკენ გაემართაო.

კაპშტადტიდგან გაზეთებს ატყობინებენ 25 მარტს: „ხმა დადის, რომ კაპშტადტსა და ბლუმფონტენს შუა სატელეგრაფო მავთულები დაწყეტილ იქმნაო“.

„Times“-ს ატყობინებენ, რომ მეტუენი გუშინ ევარტსკოპფონტენთან მივიდა. მეტუენისთვის წინააღმდეგობა არავის გაუწევია, რადგანაც ბურები წინა დღეს წასულნან იქიდგან.

ᲡᲘᲛᲤᲔᲠᲝᲞᲝᲚᲘ. 30 გაქცეულ ბურთაგან 15 ხელ-ახლა შეიპყრეს.

ᲐᲚᲘᲕᲐᲚᲜᲘᲩᲘ. ირლანდიელ მსროლელთა ოთხი როტა და თავი სუფალ მეომართა ორი როტა აქ მოვიდნენ. რუკსვილდიდგან 24 მარტს. როდესაც ეს ჯარი მოდიოდა, მტერს მოსაზღვრე ცხენოსანთა ორი ესკადრონი იგერიებდა. ეს ცხენოსანნი ბრანფორტიდგან იქმნენ გაგზავნილი. მოსაზღვრე ცხენოსანთ ერთი პოლუჩიკი და ორი ჯარის კაცი აკლია. ბურებს ორი კაცი მოუკლეს და ერთიც დაუჭრეს.

ᲚᲝᲜᲓᲝᲜᲘ. ბრანდფორტიდგან დეპეშით იუწყებიან 20 მარტს: „მოდდერზედ, წყლის მილთან მყოფ დეტაჩის ბანაკიდგან 19 მარტს იუწყებიან: პარასკევს, ღამე, დეტაჩმა ამბავი მიიღო, რომ ინგლისის ჯარი, რომელიც ეს რამდენიმე ხანია ტაბანგუში სდგას, ამ ადგილს სტოვებსო. რადგანაც ოლივიეც სამხრეთიდგან მოდიოდა, ამიტომ დეტაჩმა გადასწყვიტა ინგლისის ჯარის დამორჩილება. საოცარის სისწრაფით და მოხერხებით ღამე გაუდგა გზას და გორაკ ამლისთან მიეიდა წყლის მილის მახლობლად. მდ. მოდდერის მახლობლად დეტაჩმა ინგლისელთა ბანაკი ჰნახა, სადაც ჯარის კაცებს მშვიდობიანად ეძინათ და არც დარაჯები ედგათ. დეტაჩმა დაუყოვნებლივ ზარბაზნები პოზიციაზედ დადგა; 1500 კაცმა კიდევ მარჯვე ადგილები დაიჭირა ინგლისელების გარეშემო. კრონშტადტიდგანა და ბლუმფონტენიდგან მოსული რაზმები რკინის გზის სადგურთან და მდინარის ფონთან დადგნენ. როდესაც საკმაოდ ინათა, ნიშანი იქმნა მიცემული, და ზარბაზნებიდგან ინგლისელებს ყუმბარები დაუშინეს. საშინელი არეულობა მოხდა. ინგლისელი არტილერისტები ზარბაზნებს მისცევიდნენ და მოშორებულ პოზიციებისაკენ გაქანდნენ. ამას სიხარულით მიეგებნენ ვინბაურ გიდგან და ვიფლეემიდგან მოსული რაზმები: ამ რაზმებმა ჯერ კიდევ გონს ვერ მოსულ ინგლისელების სროლას ყურადღებას არ მიაქციეს და გაშიშვლ მინდორზედ გადაირბინეს. დეტაჩი ამხნევებდა ჯარს, ცხენით მარტომ მინდორზედ გაიარა და ინგლისელების პოზიციისაკენ წავიდა ამავე დროს ინგლისელთა ბატარეია მსწრაფლ მიუახლოვდა მაღლობს, რომელიც ბურებს ეჭირათ. ვიდრე ინგლისელთა არტილერია 30 იარდით არ მიუახლოვდა მაღლობს, არც ერთი თოფი არ გაუსროლიათ ბურებს, მაგრამ შემდეგ საოცარი სროლა ასტეხეს. ცხენები იქვე, მიწაზედ ზედ-ზედ წვებოდნენ ბურების ტყვიით განგმირულნი. შვიდი ზარბაზანი იგდეს ხელთ ორანჟელმა ბურებმ.“.

ᲚᲝᲜᲓᲝᲜᲘ. „Times“-ს დეპეშით ატყობინებენ 24 მარტს ბლუმფონტენიდგან: „ხუთის როტის დაკარგა იმ მხრივ არის სამწუხარო, რომ ამით დასრულდა ბურების აღმოსავლეთით მსვლელობა, ეხლა ბურები სანასპორტიდგან სამხრეთით თითქმის ეზერსფონტენამდე არიან გაეიმულნი. რკინის გზის ლიანდაგს და სადგურებს თუმცა გულ-მოდგინეთ იცავენ, მაგრამ ამ თვის ძნელად შესასრულებელი სადარაჯო სამსახური საპირო.“

ᲚᲝᲜᲓᲝᲜᲘ. „Times“-ს დეპეშით ატყობინებენ 23 მარტს კაპშტადტიდგან: „აქ მოსული დაწვრილებით ცნობები კრონსპრუიტთან მომხდარ უბედურების შესახებ მოწმობს მხოლოდ იმას, რომ ბურები მეტად მოხერხებულად იქცევიან, ხოლო საკვირველ უზრუნველობას იჩენენ ინგლისელი აფიცრები, რომელნიც ამდენ უბედურების შემდეგ ვერ მიხვდნენ, რომ ფრთხილად უნდა მოიქცნენ და ყოველთვის მზად იყვნენო.“

„Daily Mail“-ს დეპეშით ატყობინებენ მეფკინგიდგან 19 მარტს, რომ ბურებმა ტრანშეებს თავი მიანებეს და განშორდნენ ქალაქსაო. მეცხოვნენი ამით ძალიან არიან გახარებულნიო.

ᲒᲝᲗᲐᲜᲘᲐ. ლებობში მყოფი „რეიტერის“-ს ააგ. კორესპონდენტი იუწყება, რომ სვაზილანდის მცხოვრებნი დიდს გაჭირვებაში ჩაცვივდნენო. ინგლისის ჯარი სვაზილანდში მეტად სასტიკად იქცევა, არ ინდობს და სიცოცხლეს უსპობს საეკეო წინამძღოლებს, იმათ ცოლ-შვილს და მახლობელთაო.

28 მარტი

ᲡᲘᲓᲜᲔᲘ. ოფიციალური. 93 კაცი გახდა ავად შავის ჭირით, ამათგან 23 გარდაიცვალა.

ᲑᲠᲘᲣᲡᲔᲚᲘ. გამოძიება სიპიდოს საქმის გამო თითქმის დამთავრდა. დღეს დილით ჩვენება ჩამოართვეს ბევრს ყმაწვილ კაცს, რომელნიც სოციალისტთა ახალ დასს ეკუთვნიან. სხვა ალარაკინ დაუპატიმრებიათ. ბრძანება მეეტის დაპატიმრების შესახებ დამტკიცებულ იქმნა საბრალმდებლო პალატის მიერ.

ᲞᲐᲠᲘᲖᲘ. პოლ ერვიე ლიტერატურთა საზოგადოების თავმჯდომარედ იქმნა არჩეული.

ᲕᲔᲜᲐ. როგორც საღამოს გაზეთ. გაუგონიათ, გრაფი გოლუხოვსკი იმპერატორს თან ეახლება ბერლინში. იმპერატორის ბერლინში წასვლის გამო „Fremdenblett“-ი ამბობს, რომ ეს მგზავრობა რამდენადაც პირად იმპერატორთა მეგობრობით არის გამოწვეული, იმდენადვე აკმაყოფილებს გერმნობებს ორსავე ხალხისას, რომელნიც 20 წლის წინად დადებულ მშვიდრო კავშირს საუკეთესო თვალ. დებადა სთვლიან საყოველთაო მშვიდობიანობისთვისაო. „Neue Freie Presse“ სწერს: „როდესაც იმპერატორები ერთმანეთს ბერლინში ხელს გაუწოდებენ, ამით ინინ, როგორც თვიანთ ხალხის წარმომადგენელნი, უფრო მტკიცე ჰყოფენ წინანდელ კავშირს“. „Neues Wiener Abendblatt“-ი ამბობს: „იმპერატორნი ერთმანეთის ნახვით ხელ-ახლა გაადგენენ მთელ ევროპასა არსებობას კავშირისას, რომელიც საყოველთაო მშვიდობიანობის დარაჯად გადაიქცეო“.

ᲬᲘᲠᲘᲚᲘ ᲠᲔᲓᲐᲥᲪᲘᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗ

უგულითადესს მადლობას ვუცხადებ კ. ალათია ზერავშიძისას, რომლის თაოსნობითაც ქ. სოხუმში 18 თებერვალს, დედათა მომავალ სათავად-აზნაურო სკოლის სასარგებლოდ, სცენის მოყვარეთ გამართეს წარმოდგენა. ამ წარმოდგენიდგან შემოსული ფული—22 მანეთი 30 კოპეიკი უკვე მივიე.

„ტფილისის გუბერნიის თავად-აზნაურთა შეუძლებელ მოსწავლეთთა დამხმარებელ საზოგადოების“ დედათა განყოფილების თავმჯდომარე მარიან ვახტანგის ასული ჯაბაკურიანი-ორბელიანი.

ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲐᲜᲘ

ᲩᲤᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲥᲐᲚᲐᲥᲘᲡ ᲒᲐᲛᲒᲔᲝᲑᲐ

აცხადებს, რომ ამა 1900 წლის 3 აპრილისათვის, ნაშუადღევის 12 საათზედ, გამგეობისავე დასწრებით, დანაშნულია მეორედ

საჯარო ვაჭრობა,

რომელზედაც იჯარით უნდა გაიცეს ოთხი დუქანი ბაზრის ქუჩის ბოლოში ალექსანდრეს ბაღის მახლობლად. მსურველთ პირობანი შეუძლიანთ გამგეობის მეოთხე განყოფილებაში გასინჯონ ყოველ დღე, კვირა-უქმის გარდა, 9-დგან 2 საათამდე.

(3—5.—2)

ერიდეთ! არ მოსტყუვდეთ!!

ᲰᲘᲒᲘᲔᲜᲣᲠᲘ

ᲑᲝᲠᲜᲝ-ᲪᲘᲛᲝᲚᲘᲡ ᲡᲐᲛᲝᲜᲘ

ᲞᲠᲝᲕᲘᲖᲝᲠᲘᲡ

Გ. Ფ. ᲘᲣᲠᲒᲔᲜᲡᲘᲡᲐ

აკრობს ბორფოს, ნასიცხს ყვითელს ლაქებს და სპობს ოფლს. ეს რჩევა, როგორც კეთილ-სულნელი ვინი და მაღალის ხარისხისა, ეს საპონი იხმარონ.

ოჭროს მედალი. ფონდონი 1893 წ.

ᲤᲐᲡᲘ ᲗᲘᲗᲝᲗ ᲜᲐᲮᲕᲠᲘᲡᲐ 50 ᲙᲐᲞ., 1/2 ᲜᲐᲮᲕᲠᲘ 30 ᲙᲐᲞ.

იყიდება რუსეთის ყველა საუკეთესო საადფთიაქო მაღაზიებსა და აფთიაქებში.

უმთავრესი საწყობები ᲒᲐ. Ფ. ᲘᲣᲠᲒᲔᲜᲡᲗᲐᲜ მოსკოვში. 10. (48—5.—3)

Дозволено цензурою. Тифлисъ, 28 марта 1900 г. სტამბა მ. შარაძისა და ამბანაგობის რედაქტორ-გამომცემელი ᲘᲚᲘᲐ ᲩᲐᲕᲩᲐᲕᲫᲔ